

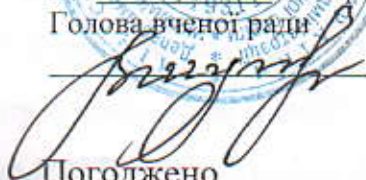
Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Миколаївської облдержадміністрації
Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
обласний Будинок художньої творчості
Миколаївської обласної ради

Схвалено

Протокол вченої ради Миколаївського
обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти

від 14.12.2018 р № 1

Голова вченої ради

 В. ШУЛЯР

Погоджено

Протокол педагогічної ради
обласного Будинку художньої творчості

від 04.12.2018 р № 4

Голова ПР

 Л. ЩУКІНА

Затверджено

Наказ департаменту освіти і науки
Миколаївської обласної державної
адміністрації

від 11.03. 2019 р № 138

Директор департаменту освіти
і науки ОДА

 О. УДОВИЧЕНКО

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Народного художнього колективу»
студії естрадного співу «Сузір'я»

8 років навчання

Миколаїв,
2018

РЕЦЕНЗІЯ

на навчальну програму з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку
«Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я»

Укладач: Доленко Людмила Олександрівна

Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» є результатом педагогічної праці керівника колективу й враховує національні музично-педагогічні традиції та сучасні тенденції розвитку вокальної культури в Україні та за її межами. Програма студії є адаптованою та створена на основі програми «Зразкового художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» (МОППО, протокол №4 від 25.09.2013р), програми для позашкільних закладів, рекомендованої Міністерством освіти України «Програма вокально-хореографічного естрадного дитячого - юнацького колективу» (укладачі Ю.Г. Шайкевич, Н.М. Петлицька, В.П. Мельник; програми колективу естрадної пісні, вищий рівень (Програми з позашкільної освіти (художньо-естетичний напрям – К.: Грамота, 2008).

Метою програми є залучення вихованців до музичної культури й професійної художньої творчості, формування компетентностей особистості засобами вокального мистецтва. Програма дає можливість вихованцям реалізувати свої задатки в умовах сприйняття естрадного мистецтва на основі виконання творчих завдань.

Актуальність навчальної програми полягає у розвитку вокальних здібностей, формуванні емоційної сфери, можливості дітям та молоді для творчого самовираження особистості через сольний та ансамблевий спів, спів народних і сучасних пісень з музичним супроводом чи співом а capella. Новизна програми полягає у застосуванні особисто-зорієнтованого педагогічного впливу у процесі формування співочих навичок кожного учасника колективу.

Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» розглядає такі базові засади його діяльності: різноманітність (пізнавальні, художньо-естетичні, ігрові методи реалізації програми), динамічність (від сприйняття еталонних

зразків і репродуктивного відтворення до самостійного творчого процесу), ансамблевий характер діяльності, який передбачає формування професійного та соціально-психологічного партнерства в різновіковому колективі.

Навчальна програма розрахована на дітей віком від 6 років, а також на підлітків віком до 21 року, які бажають займатися естрадним вокалом і мають відповідні здібності. Програма передбачає заняття як за окремими видами підготовки, так і синтезовані (вокал і ритміка, слухання музики та рухові етюди), теоретичні й практичні заняття. У програмі передбачено індивідуальну роботу з вихованцями згідно Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах (Наказ МОН України від 11.08.2004 № 651).

Рецензована програма пройшла апробацію протягом 2013-2018р.р. Результатом навчання за нею є багаточисельні перемоги гуртківців на обласних, всеукраїнських та міжнародних конкурсах, участь у масових заходах закладів освіти міста й області.

Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» оформлена відповідно до вимог державного стандарту та листа Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 05.06.2013 № 14.1/10-1685 «Про методичні рекомендації щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти».

Рецензована навчальна програма повністю відповідає вимогам Держстандарту та може бути рекомендована до практичного використання в закладах позашкільної освіти.

Доктор філософії в галузі мистецтва,
доцент кафедри музичного мистецтва
Миколаївського національного університету
ім. В.О.Сухомлинського

Васильєва Л.Л.

Васильєва Л.Л.
03.12.18

Рецензія на навчальну програму

з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку

«Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я»

Укладач: Л.О.Доленко – керівник «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я»

Оскільки, одним з ефективних та незамінних засобів художньо-естетичного розвитку дитини є мистецтво, серед пріоритетних напрямів освітньої роботи в сучасному позашкільному навчальному закладі чільне місце посідає музичне виховання. Одним з найпопулярніших напрямів музичного мистецтва сьогодення серед молоді та підлітків є естрадний спів. Але, лише методично сплановане та професійно організоване навчання може активно допомогти дитині зорієнтуватись у сучасному розмаїтті естрадного виробництва, сформувати вірні слухові уявлення.

Навчальна програма «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» враховує всі особливості музичного, зокрема вокального, виховання: вікові, природні здібності, рівень попередньої підготовки, тощо. Таким чином, вона відповідає основним педагогічним принципам виховання і розвитку дитини: доступність, послідовність, зв'язок навчання з практичною діяльністю, індивідуальний підхід до кожного учасника колективу.

Дана навчальна програма має логічну структуру, чітко сформульовані мету, завдання, методи і форми роботи. Автором проведено глибокий аналіз теоретичних засад вокального виховання дітей та підлітків, систематизовано та поетапно сплановано, відповідно до специфіки роботи з дитячим вокальним колективом, всі компоненти вокального розвитку дитини. Але, бажано, в програму включити орієнтовний репертуарний план.

Елементи новизни у розробленій програмі – це органічне поєднання індивідуальної роботи з колективними заняттями. Оскільки, розвиток слуху, музична грамотність та загальна культура – це основа музичного виховання, саме колективне музикування здатне оптимізувати цей процес і стати підґрунтям для подальшого навчання вокальному мистецтву.

Дана навчальна програма складена та розроблена з урахуванням вимог до складання типових навчальних планів та організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах.

Все вищевикладене дозволяє рекомендувати навчальну програму з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» для використання у навчально-виховному процесі у закладах позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку.

РЕЦЕНЗЕНТ:

викладач I категорії

ЦК академічних хорових дисциплін

Миколаївського коледжу культури і мистецтв

Підпис засвідчує:

Микола Іванович з колег В.О.Шелест

Ю.О.Бендер

ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ
засідання вченої ради № 1
Миколаївського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти від 20.02.2019

Голова: Шуляр В. І., д.пед.н., доцент, професор кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти, директор Миколаївського ОІППО, заслужений учитель України.

Учений секретар: Тюпа А. І., методист навчально-методичної лабораторії акмеології Миколаївського ОІППО.

СЛУХАЛИ:

Стойкову Вікторію Володимирівну, к.пед.н., заступника директора з науково-педагогічної роботи Миколаївського ОІППО, про схвалення навчальної програми гуртка до використання в освітньому процесі з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» (уклад.: Доленко Л. О., керівник «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» обласного Будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради).

УХВАЛИЛИ:

Схвалити навчальну програму гуртка до використання в освітньому процесі з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» (уклад.: Доленко Л. О., керівник «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» обласного Будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради).

Голова вченої ради

Учений секретар

В. ШУЛЯР

А. ТЮПА

11.09.2019

~ 138

Про затвердження навчальних програм із
позашкільної освіти художньо-естетичного
напрямку «Зразкового художнього колективу»
гуртка сучасного танцю «Свято мрій» (10 років
навчання), «Народного художнього колективу»
студії естрадного співу «Сузір'я» (8 років
навчання)

На виконання наказу департаменту освіти і науки Миколаївської
облдержадміністрації від 29 січня 2013 року № 61 «Про затвердження
Положення про порядок розроблення й запровадження навчальних програм для
забезпечення варіативної складової навчальних планів загальноосвітніх
навчальних закладів Миколаївської області», відповідно до пункту 6, підпункту
13 пункту 11 Положення про департамент освіти і науки Миколаївської
облдержадміністрації, затвердженого розпорядженням голови Миколаївської
обласної державної адміністрації від 21 червня 2018 року № 257-р (зі змінами),
на виконання рішення вченої ради Миколаївського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти від 20 лютого 2019 року (протокол № 1), із
метою впровадження запровадження навчальних програм для закладів
позашкільної освіти

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити навчальні програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку та рекомендувати їх до впровадження в освітній процес закладів позашкільної освіти Миколаївської області (додаток).
2. Миколаївському обласному інституту післядипломної педагогічної освіти (Шуляр В. І.) розмістити перелік затверджених навчальних програм на сайті Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

та здійснювати навчально-методичний супровід упровадження програм у закладах позашкільної освіти Миколаївської області.

3. Начальникам управлінь, відділів освіти міських рад, райдержадміністрацій, об'єднаних територіальних громад сприяти впровадженню програми в педагогічну практику.

4. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

О. УДОВИЧЕНКО

Перелік навчальних програм
для закладів позашкільної освіти області,
схвалених ученою радою Миколаївського обласного
інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол від 20 лютого 2019 року № 1)

1. Програма гуртка з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Зразкового художнього колективу» гуртка сучасного танцю «Свято мрій» / Укладач Томова Н. Є., керівник «Зразкового художнього колективу» гуртка сучасного танцю «Свято мрій» обласного Будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради (Рецензенти: Мерлянов М. В., завідувач кафедри хореографії ВП «МФКНУКіМ», заслужений працівник культури України, професор; Леоненко С. В., магістр народної хореографії, член асамблеї науковців і митців ВП «МФКНУКіМ». Експерти: Кібалова Т. В., методист кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти МОІППО; Петренко О. М., к.мист., доцент кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти МОІППО; Мінкіна З. О., методист навчально-методичної лабораторії акмеології МОІППО).
2. Програма гуртка з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» / Укладач Доленко Л. О., керівник «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» обласного Будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради (Рецензенти: Васильєва Л. Л., доктор філософії в галузі мистецтва, доцент кафедри музичного мистецтва Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського; Бендер Ю. О., викладач ЦК академічних хорових дисциплін Миколаївського коледжу культури і мистецтв. Експерти: Кібалова Т. В., методист кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти МОІППО; Петренко О. М., к.мист., доцент кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти МОІППО; Мінкіна З. О., методист навчально-методичної лабораторії акмеології МОІППО).

Т. в. о. директора МОІППО

Л. ТРУБНІКОВА

Укладач:

Долженко Людмила Олександрівна - керівник «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» обласного Будинку художньої творчості Миколаївської обласної ради.

Рецензентів:

Васильєва Л.Л. – доктор філософії в галузі мистецтва, доцент кафедри музичного мистецтва Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського.

Бендер Ю.О. – викладач I категорії ЦК академічних хорових дисциплін Миколаївського коледжу культури і мистецтв.

Метою програми є залучення вихованців до музичної культури й професійної художньої творчості, формування компетентностей особистості засобами вокального мистецтва.

Навчальна програма розрахована на дітей віком від 6 років, а також на підлітків віком до 21 року, які бажають займатися естрадним вокалом і мають відповідні здібності.

У програмі передбачено індивідуальну роботу з вихованцями згідно Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах (Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.08.2004р №651).

Пояснювальна записка

Естрадне мистецтво - найпопулярніший з багатьох різновидів сценічних мистецтв. Воно становить значну частку культури українського народу, має свої словні традиції. Естрадний спів, як жанр мистецтва має широку амплітуду творчих емоційних виразень та найяскравішу палітру прийомів, тембрів, темпоритмів, психологічних впливів.

У зв'язку із значним зростанням уваги до дитячої та юнацької естрадної пісні, регулярним проведенням міжнародних та регіональних конкурсів, які мають важливу роль у розвитку концертного життя українських міст, становлення українського шоу-бізнесу, зростає необхідність у професійному навчанні естрадного вокалу.

Одним із головних завдань позашкільної освіти, визначених Законом України «Про позашкільну освіту», є створення умов для творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку вихованців, пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих дітей.

Діяльність гуртків закладів позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку спрямована на розвиток творчих здібностей, формування особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, розвиток естетичної свідомості, здатності до самореалізації та самовдосконалення. Основними завданнями залишаються розширення та збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми знаннями та навичками в практичній діяльності, формування художньої компетентності.

Одним із важливих завдань керівника гуртка та творчого колективу художньо-естетичного спрямування є формування культури поведінки та спілкування вихованців, естетизація інших сфер дитячо-юнацької творчості.

Навчальна програма реалізується в «Народному художньому колективі» студії естрадного співу «Сузір'я» обласного Будинку художньої творчості та спрямована на дітей віком від 6 років, підлітків та учнівську молодь віком до 23 років.

Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» розглядає такі базові засади його діяльності: різноманітність (пізнавальні, художньо-естетичні, ігрові методи реалізації програми), динамічність (від сприйняття еталонних зразків і репродуктивного відтворення до самостійного творчого процесу), ансамблевий характер діяльності, який передбачає формування професійного та соціально-психологічного партнерства в різновіковому колективі.

Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» укладена відповідно до листа Інституту інноваційних технологій і змісту освіти 05.06.2013р № 14.1/10-1685 «Про методичні рекомендації щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти», із врахуванням положень Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту» та відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001р № 433, Положення про порядок організації індивідуальної

та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.08. 2004р № 651 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.08.2004р №1036/9635, Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008р №676.

У музично-естетичному вихованні школярів важливу роль має вокальне естрадне мистецтво. Спів сприяє фізичному розвитку дитини й несе в собі великий викликовий потенціал. Керівник студії спрямовує свою діяльність на розвиток у виконавців співацького голосу, музичного слуху та пам'яті, творчого мислення, артистичну, художнього виконавського смаку та обов'язково пам'ятає про гігієну та опікуну дитячого голосу.

Навчальна програма орієнтована на різні форми роботи: на ансамблевий спів та роботу з солістами. Ансамблеві заняття об'єднують дітей по віковим категоріям та рівнем підготовки. Індивідуальні заняття проводяться в групах, які налічують до 3 вихованців.

Метою індивідуальної роботи з вихованцями є формування виконавської майстерності в процесі сольного співу, створення умов для творчого розвитку індивідуальності. Цілеспрямоване систематичне виховання дитини найбільш ефективне при застосуванні індивідуальної форми роботи, воно формує свідоме естетичне ставлення до музичного мистецтва, розвиває почуття успіху від власних досягнень у музичній діяльності, упевненість у спроможності самостійно вирішувати творчі музичні завдання.

На всіх етапах навчання необхідно працювати над постановкою голосу кожного учасника колективу.

Метою програми є залучення вихованців до музичної культури та професійної художньої творчості, формування компетентностей юної особистості в процесі опанування естрадним вокальним мистецтвом. Серед основних завдань – опанування основами професійного естрадного співу, основними поняттями й термінами музичної грамоти, розвиток гармонічного та мелодичного слуху, формування діяльності голосового апарату з основними властивостями співочого голосу, формування музично-естетичного смаку, виховання громадянської свідомості, національної гідності через виконання кращих творів вітчизняної музики, глибокого почуття любові до музики, пісні, рідного краю, рідної мови.

Основні завдання програми полягають у формуванні таких **компетентностей**:

1. *Пізнавальної*, що забезпечує навчання основам вокального співу; основним поняттям і термінам музичної грамоти та сольфеджіо; правилам гігієни й охорони голосу; основам пластики (включаючи хореографію та сценічний рух в обсязі, необхідному й достатньому для участі в концертній діяльності колективу).

2. *Практичної*, що сприяє оволодінню навичкам сольфеджування, слухового контролю, читання нот, звукового передчуття.

3. *Творчої*, що забезпечує розвиток музичних, вокальних, рухових здібностей; формування музично-естетичного смаку, відчуття гармонії в навколишньому світі,

уміння бачити її в музиці, людях, природі; психологічному вивільненню та творчому розкриттю особистості через виконавський досвід.

4. Соціальної, що сприяє вихованню громадської свідомості, національної єдності через виконання кращих творів вітчизняної музики; формуванню навиків професійного та соціального партнерства; прагненню до створення комфортного, доброзичливого клімату; професійній орієнтації.

Навчальні групи формуються з урахуванням віку вихованців, року навчання й підготовленості, дотримуючись початкового, основного та вищого рівнів навчання. Протягом відповідного кожного рівню терміну навчання вихованці проходять такі види підготовки: вокал, музична грамота, сольфеджіо, ритміка, елементи хореографії, концертна та фестивально-конкурсна діяльність. Для кожного рівня визначено підсумкові показники результативності освітнього процесу.

Вокально-хорова робота в дитячому ансамблі передбачає співання спеціально систематизованих звуків, інтервалів, тризвуків, відрізків звукоряду, гам, пасажів, а також вираз, побудованих на матеріалі репертуару, що вивчається (характерні мотиви, поспівки, фрази).

До колективу зараховуються діти, які виявляють бажання до занять вокалом і виявили музично-ритмічні здібності мінімального рівня. Прийом дітей здійснюється за результатами тестування: ритмічного, музичного, емоційно-образного. Діти, які в спеціальному тестуванні виявили яскраву музично-рухову обдарованість або підготовленість з вокалу, мають можливість пройти початкову підготовку за приспосібованим варіантом або бути відразу зарахованими в групи основного рівня.

Наповнюваність груп:

- початкового рівня – до 12 вихованців;
- основного рівня – до 10 вихованців;
- вищого рівня – до 8 вихованців.

Тривалість навчання в групах початкового рівня становить 2 роки. Ансамблеві заняття проходять двічі на тиждень по одній годині, також передбачені групи з індивідуального вокалу по одній годині на тиждень для дітей з яскравими вокальними даними, або навпаки, для дітей, які мають вокально-хорові проблеми (записуєта щелепа, в'яла артикуляція тощо), які їм важко подолати на ансамблевому занятті.

Програма передбачає заняття як за окремими видами підготовки, так і синтезовані (вокал і ритміка, слухання музики та рухові етюди), теоретичні й практичні заняття. При викладенні теоретичного матеріалу використовуються такі методи роботи, як розповідь, пояснення, бесіда, демонстрація, гра тощо.

Навчання в групах основного та вищого рівня відбувається загалом протягом 3 років.

Форми організації занять:

- групова (ансамблевий спів, музична грамота та сольфеджіо, репетиції та концертні виступи);
- індивідуальна (індивідуальний вокал, вивчення сольних концертних номерів, малий ансамблевий форми).

Робота з дітьми основного рівня навчання базується на вдосконаленні слухання, сценічної майстерності, підвищенні виконавського рівня та підготовки

дітей до участі в концертних програмах. Діти беруть участь у великій кількості концертів, тому підготовка має бути систематичною, професійною, з великою творчою самореалізацією. У цей час вихованці вдосконалюють вокальну техніку, розвивають артистизм. Кінцевим результатом роботи вокаліста є виступ, де дитина використовує всі ті навички, які здобула на індивідуальних заняттях. Успішний виступ дитини – це творчий стимул для самоствердження й творчого зростання.

Вищий рівень передбачає вдосконалення та розширення вокальних можливостей, які діти набули в групах основного рівня. Це, передусім, оволодіння різноманітними дирижування різного типу, коли вокаліст має слідувати за активною подачею звуку, набуттям співацького вокального тону, вільним ненапруженим звуковтворюванням з використанням резонаторів.

Навчальна програма з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Народного художнього колективу» студії естрадного співу «Сузір'я» враховує національні музично-педагогічні традиції та сучасні тенденції розвитку вокальної культури в Україні та за її межами. Навчальна програма студії є адаптованою та створена на основі програми для позашкільних закладів, рекомендованої Міністерством освіти України «Програма вокально-хореографічного естрадного дирижування - юнацького колективу» (укладачі Ю.Г. Шайкевич, Н.М. Петлицька, В.Д. Мельник; програми колективу естрадної пісні, вищий рівень (Програми з позашкільної освіти (художньо-естетичний напрям – К.: Грамота, 2008).

Навчальна програма полягає в:

- структурі індивідуальних занять та педагогічного впливу на формування співочих навичок кожного учасника колективу;
- вихованці навчаються послідовності, супроводжуючи систему практичних занять; передбачається комплекс тренувальних вправ для розв'язання ряду творчих завдань: виховання художньої уяви, творчої ініціативи, емоційної гнучкості, культури співу;
- формуванні вокально-ансамблевих навичок та вмінь, що включає в себе вивчення елементів музичної грамоти та термінології хороведення;
- діти навчаються вокалу з елементами естрадного співу, з можливістю в організації малих виконавських форм (дуети, тріо);
- створюються сприятливі умови для творчої діяльності вихованців;
- популяризації естрадного мистецтва, яке надає можливість залучити до творчої діяльності якомога більше дітей з різним ступенем підготовки та обдарованості;
- розвитку успішності дитини через виховання впевненості та участі в концертній діяльності;
- діти мають можливість отримати додаткові навички, що допоможе їм у житті під час вибору професії.

Актуальність навчальної програми полягає в розвитку вокальних здібностей, формуванні емоційної сфери, можливості дітям та молоді для творчого самовираження особистості через сольний та ансамблевий спів, спів народних і сучасних пісень з музичним супроводом чи співом а capella.

При роботі над образом твору в дітей розвивається акторська майстерність, увага, здібність до взаємодії з членами колективу. Заняття дозволяють вихованцям

найбільш гармонійно відчувати себе серед оточуючих, що надає відчуття впевненості в собі, доброзичливість у спілкуванні.

Суттєва різниця цієї програми полягає в диференціації навчального матеріалу в залежності від віку та здібностей дитини.

Для досягнення поставлених завдань як необхідні умови потрібно звернути увагу на наступне:

1. На основі вокального співу надавати теоретичні знання з музичної грамоти, диригентського жесту тощо.
2. Вокальна робота – постава та розвиток голосу, відпрацювання звучності, дикції. Без вокальної роботи неможливо досягти чистоти інтонування та вірного строю; не може йти мова про ансамбль, оскільки некультурні «пістряві» голоси не можуть урівноважитися силою, тембром.
3. Робота над ансамблем. У музичному виконавстві термін «ансамбль» означає будь-яке спільне виконання музичного твору. Тому такі сполучення, як тріо, квартет, квінтет та інші, називають ансамблями. Ансамблевий спів підвищує загальну музичну культуру, розвиває художній смак, сприяє вихованню почуттів взаємної підтримки, відповідальності, дисципліни.
4. Робота над виконавськими навичками – фразування, відтінки, стиль, диригування тощо.
5. Сценічна хореографія.

Методи і форми роботи.

Головними методами обрано: метод стильового підходу, творчості, системного підходу, імпровізації та сценічного руху.

Стильовий підхід: застосовується та націлений на поступове формування у вокалістів-початківців усвідомленого стильового сприймання вокального твору. Розуміння стилю, методів виконання, вокальних характеристик творів.

Творчий метод: використовується в даній програмі як важливіший художньо-педагогічний метод, який визначає якісно результативний показник її практичного втілення. Творчість розуміється як щось суголосне своєрідне, унікальне та властиве кожній дитині й тому завжди нове. Це нове проявляється у всіх формах художньої діяльності вокалістів, у першу чергу в сольному співі, ансамблевій імпровізації, музично-сценічній театралізації. У зв'язку з цим у творчості та діяльності педагога й гуртківців проявляється неповторність та оригінальність, індивідуальність, особливості мислення та фантазії.

Системний підхід: направлений на досягнення цілісності та єдності всіх складових компонентів програми – її тематика, вокальний матеріал, види концертної діяльності. Крім того, системний підхід дозволяє координувати співвідношення часток цілого (у даному випадку співвідношення змісту кожного року навчання із змістом усієї структури навчальної програми). Використання системного підходу припускає взаємодію однієї системи з іншими.

Метод імпровізації та сценічного руху: це один з основних похідних програми. Вимоги часу – уміння триматися та рухатися на сцені; уміле виконання вокального твору, вільне, розкріпачене виконання перед глядачами та слухачами. Використання цього методу дозволяє підняти виконавську майстерність на новий професійний рівень, тому що потрібно слідкувати не тільки за голосом, а й за тілом.

Окремо потрібно відмітити теоретичний розділ навчальної програми, який включає відомості з теорії музики та музичної грамоти. Вивчення нотної грамоти не є самоціллю, спів «сольфеджіо» допускається, але не є основним. Необхідні теоретичні поняття та знання засвоюються по-різному. Більша увага приділяється постановці голосу та сценічному мистецтву, ритмічним рухам, рухам під музику, поведінці на сцені. Тому навчальна програма різноманітна та цікава.

Завданням керівника є навчання правильному естрадному співу у всьому його комплексі: звукоутворення, ведення звуку, дихання, дикції. Під час роботи над чистотою інтонування одночасно слід учити легкості, дзвінкості та звукочастотному вібратто, натуральності звучання голосу. Слід розкривати творчу індивідуальність виконавця, прищеплювати культуру співу, оберігати дітей і підлітків від манірності й наслідування чи дублювання майстрів естради.

Вокальна робота повинна проводитися на доступному музичному матеріалі. При роботі над вокалом під музичний супровід або фонограму необхідно урівноважувати звучність. При цьому спів без мікрофону або зовсім не допустимий, або допустимий при малій гучності фонограми, інакше можливе форсування голосу виконавця. Неправильне вокальне виховання, недотримання гігієни співочого голосу шкідливо впливає на стан голосового апарату та естетичний розвиток як виконавців, так і слухачів. Увесь процес постановки та зміцнення голосу, вирівнювання регістрів має бути надзвичайно обережним і поступовим і, бажано, проводитися під контролем лікаря - фоніатора. Керівник студії має бути добре обізнаним з анатомією та фізіологією дихального й голосового апарату людини.

Оскільки естрадний жанр вимагає видовищності, особливе значення має робота над сценічним оформленням репертуару. При цьому використовується все для найповнішого розкриття художнього образу: пластика (танець або його елементи), світло, театралізована дія тощо. Сценічним оформленням номерів найкраще займатися після засвоєння музично-вокального матеріалу. Слід домагатися свободи та невимушеності музично-рухових вправ.

Важливе значення в сприйнятті виконавця глядачами має його зовнішній вигляд, тому вихованці мають знати історію розвитку костюму, зокрема, сценічного, відмінність його від побутового та святкового. Слід ознайомити їх з декоративною косметикою, пояснити поняття «імідж співака».

Вибір репертуару для колективів естрадної пісні – одне з головних завдань керівника, адже правильно підібраний репертуар сприятиме творчому зростанню колективу, визначить його творче обличчя, дозволить правильно розв'язувати виховні завдання. Репертуар повинен бути художньо якісним, сучасним, відповідати віковим особливостям виконавців, загальнолюдським морально-естетичним цінностям. Музичні стилі, манери та стилі виконання пісень повинні відповідати сюжету творів, індивідуальності учнів, їхнім вокальним та акторським здібностям, бути сучасними та модними. Створюючи репертуар, слід керуватися наступними принципами: художньою цінністю, виховним значенням, доступністю музичного та літературного тексту, різноманітністю жанрової й музичної стилістики, мелодійністю, цікавістю, романтичністю, відповідністю віку виконавців, ритмічністю та рухливістю, логікою компоновки концертної програми або сольного виступу окремого виконавця.

Крім годин, зазначених у навчальному плані, у розрахунку годин слід передбачити концертмейстерські години для занять з ансамблями, солістами.

Контрольні заняття в групах початкового та основного рівнів проходять один раз на півріччя у формі відкритого або підсумкового заняття чи концерту для батьків, а в групах вищого рівня – концерту.

Формами контролю є: постійне спостереження за вихованцями в процесі занять, відкриті та підсумкові заняття для батьків і спеціалістів, які проводяться один раз на півріччя.

Для розширення загального світогляду вихованців і формування в них художньо-естетичного смаку велике значення мають відвідування концертів, театральних вистав, зустрічі з композиторами, професійними музикантами й виконавцями, а також участь у різноманітних фестивалях, конкурсах, форумах.

Початковий рівень, перший – другий рік навчання

Навчально-тематичний план для вокального ансамблю початковий рівень I-II року навчання:

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні заняття	практичні заняття
1.	Вступне заняття	2	2	-
2.	Ознайомлення з режимом, гігієною та охороною співочого голосу	6	6	-
3.	Ознайомлення та придбання основних вокальних навичок	30	8	22
4.	Музична грамота	16	8	8
5.	Робота над репертуаром	66	6	60
6.	Слухання музичних творів	8	8	-
7.	Основи сценічної майстерності	6	2	4
8.	Виховна робота	8	-	8
9.	Підсумкове заняття	2	-	2
Разом		144	40	104

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 години)

Ознайомлення з темами занять, розкладом, формами проведення. Правила поведінки в колективі, навчальному закладі. Організаційні питання. Бесіда на тему: «Музика – животворне джерело людських почуттів». Загальні поняття про спів та вокальну майстерність. Знайомство з музикою як видом мистецтва. Правила поведінки на занятті.

2. Ознайомлення з режимом, гігієною та охороною співочого голосу (6 годин)

Теоретична частина. Правильна співоча постава вихованця. Будова голосового апарату. Правила гігієни та збереження голосу.

3. Ознайомлення та придбання основних вокальних навичок (30 годин)

Теоретична частина. Правильне положення корпусу й голови. Артикуляція та дикція. Співоче дихання. Атака звуку (м'яка). Формування навичок округлого позиційно високого звуку. Формування навичок точного інтонування. Динаміка. Темпоритм. Вокальні вправи, які допомагають вихованцям виробити навички правильного звукоутворення й чистого інтонування, що є основою правильного співу.

Практична робота:

- вправи на оволодіння навичками співочого дихання;
- вправи на розвиток дикції та артикуляції;
- вправи на оволодіння правильною співочою поставою;
- вправи на розвиток співочого діапазону;

- вправи на розвиток колективного співу;
- скоромовки;
- робота над емоційністю виконання творів;
- культура співу та манера виконання;
- спів в унісон.

4. Музична грамота (16 годин)

Теоретична частина. Назви музичних знаків. Нотний стан. Скрипковий ключ. Тривалості нот і пауз (цілі, половинні, четвертні). Метроритм (сильна і слабка долі, такт). Темп, динаміка.

Практична робота:

- запис і читання музичних знаків (нотний стан, скрипковий ключ, тривалості нот та пауз);
- сольфеджування;
- визначення на слух кількості звуків, регістру, напрямку руху мелодії;
- спів музичних вправ (на слух, по руці, напам'ять).

5. Робота над репертуаром (66 годин)

Теоретична частина. Знайомство з музичним твором. Робота над текстом: визначення характеру, манери виконання, місць цезури.

Практична робота. Вивчення тексту, мелодії за фразами, відпрацювання інтонаційно складних місць, засвоєння динамічних відтінків у творі. Спів a-cappella, у супроводі фортепіано та під інструментальний запис.

6. Слухання музичних творів (8 годин)

Ознайомлення з біографією та творчим шляхом композиторів, твори яких будуть прослуховуватись.

Прослуховування музичних творів: А. Аляб'єв «Зимова дорога», К. Вебер «Вечірня пісня», П. Чайковський п'єси з «Дитячого альбому», Ф. Шопен «Полонез ля-мажор», С. Прокоф'єв «Базіка», В.А. Моцарт «Рондо» тощо.

7. Основи сценічної майстерності (6 годин)

Теоретична частина. Значення рухів на сцені під час співу, манера виконання музичного твору, правила поведінки за кулісами. Мікрофон та його призначення.

Практична робота. Водіння хороводів з метою відпрацювання вправ на формування постави, пластики рухів. Ігри з використанням імітації рухів тварин. Голосове та дійове обігравання казок. Робота з мікрофоном.

8. Виховна робота (8 годин)

Участь вихованців у проведенні музичних конкурсів і фестивалів, музичних ігор і вікторин, екскурсій. Святкування Дня відкритих дверей, Дня вчителя, Різдвяних свят, Днів іменинника тощо. Відвідування театру та перегляд концертних програм.

9. Підсумкове заняття (2 години)

Підсумковий концерт. Відзначення кращих виконавців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці повинні знати:

- основи техніки співу;
- правила гігієни та збереження голосу;
- запис і читання музичних знаків, музичні терміни.

Вихованці повинні вміти:

- виконувати музичні вправи, вивчені протягом навчального року;
- співати в унісон;
- рухатися під музику;
- виконувати твори з концертного репертуару колективу.

Вихованці мають набути досвід:

- координації слуху та голосу;
- гнучкості голосу;
- музично-ігрової діяльності;
- ансамблевого співу.

**Навчально-тематичний план для сольного співу
початковий рівень I-II року навчання**

№	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні заняття	практичні заняття
1.	Вступне заняття	1	1	-
2.	Вокальні вправи для розвитку голосового апарату	14	-	14
3.	Робота над репертуаром: сучасна дитяча пісня	15	2	13
4.	Сценічна майстерність	8	-	8
5.	Підсумкове заняття	1	-	1
Разом		39	3	36

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (1 година)

Ознайомлення з темами занять, розкладом. Організаційні питання.

2. Вокальні вправи для розвитку голосового апарату (14 годин)

Практична робота. Опрацювання та виконання музичних вправ. Робота над диханням, дикцією, музичною пам'яттю, спів скоромовок, лічилок, закличок.

3. Робота над репертуаром (14 годин)

Практична робота. Робота над текстом, чіткою вимовою, вивчення мелодії пісні, робота над інтонуванням, спів без супроводу інструменту.

4. Сценічна майстерність (8 годин)

Практична робота. Робота над координацією рухів під час співу, використання рухів, які демонструють певні емоції, відповідно до характеру твору. Робота з мікрофоном.

5. Підсумкове заняття (1 година)

Підведення підсумків навчального року. Участь кращих вихованців у звітному концерті колективу.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Соліст має знати:

- терміни та поняття музичної грамоти;
- будову голосового апарату;
- правила дихання під час співу.

Соліст має вміти:

- вірно сидіти чи стояти під час співу;
- правильно дихати та вибудовувати звук;

- співати мелодії пісень а-капела;
- виконувати нескладні ритмічні рухи під час співу;
- співати в мікрофон.

Соліст має набути досвід:

- правильної співочої постави;
- природного, не напруженого, фізично зручного дихання;
- скоординованих, злагоджених рухів під час співу;
- роботи з мікрофоном.

Основний рівень, третій-п'ятий рік навчання

Навчально-тематичний план для вокального ансамблю основний рівень, III - V рік навчання

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні заняття	практичні заняття
1.	Вступне заняття	2	2	-
2.	Ансамблевий вокал: - вправи для розвитку голосового апарату; - спів навчально-тренувального матеріалу; - спів творів; - слухання музичних творів	136 20 48 54 14	30 - 8 18 4	106 20 40 36 10
3.	Музична грамота і сольфеджіо	16	8	8
4.	Елементи хореографії	14	2	12
5.	Український музичний фольклор та його жанри	22	4	18
6.	Концертна діяльність	18	2	16
7.	Виховна робота	6	-	6
8.	Підсумкове заняття	2	-	2
Разом		216	48	168

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 години)

Ознайомлення з темами занять, розкладом, формами проведення. Правила поведінки в колективі, навчальному закладі. Організаційні питання. Особливості ансамблевого співу. Колективна природа ансамблевого співу.

2. Ансамблевий вокал (136 години)

Вправи для розвитку голосового апарату (20 годин)

- Вправи на «стакато». Вправи на «легато».
- Вправи на «багатоголосся».

Спів навчально-тренувального матеріалу (48 годин)

- Розспівування.
- Вправи на дикцію.
- Вправи на артикуляцію.
- Вправи на дихання.
- Вправи на розширення діапазону голосу.
- Групові вправи (розспівування) на різні види та прийоми дихання (легато, стакато), спів короткий і протяжний, спів м'яким, нефорсованим голосом, спів із одночасним

диханням та атакою звука, вправи на вокалізацію голосних звуків, спів з єдиною підтекстовкою.

- Вправи на розширення діапазону голосу.
- Вправи на дихання, звукоутворення, артикуляцію, дикцію.
- Спів у поєднанні з інструментальною фонограмою.
- Спів з мікрофоном (на стойці, в руці).
- Вправи для розвитку голосового апарату (20 годин).
- Вправи на «стакато».
- Вправи на «легато».
- Вправи на «багатоголосся».

Спів творів (54 години)

Теоретична частина. Ознайомлення вихованців з основами вокального естрадного мистецтва, основними співочими навичками, гігієною та збереженням голосу. Ознайомлення та розкриття змісту музичного твору. Визначення особливостей художнього образу, мелодичних нюансів. Розбір та вивчення музичних творів із репертуару колективу.

Практична робота. Розучування мелодії, робота над чистотою інтонації, визначення цезури. Відпрацювання атаки звуку відповідно до характеру твору, робота над дикцією, артикуляцією, звукоутворенням. Спів а-капела та в супроводі інструменту. Знайомство з веденням звуку: *legato* та *non legato*. Виконання музичних творів із репертуару колективу.

Слухання музичних творів (14 годин)

Теоретична частина. Поглиблення знань з музики. Аналіз музичного твору. Розгляд деяких компонентів музичної мови, таких як: аналіз мелодії, інтонації, композиційної побудови.

Практична робота. Знайомство з творчістю композиторів. Орієнтовний перелік: В.А. Моцарт «Звідки приймний та ніжний той дзвін», П.І. Чайковський «Друга симфонія» (IV частина, фрагмент), А. Вівальді «Зима» з циклу концертів «Пори року» (фрагмент 1), І. Карабиць «Прелюдія», Л.М. Ревуцький поема-кантата «Хустина», Б.М. Лятошинський хор «Тече вода в синє море» та ін.

3. Музична грамота і сольфеджіо (16 годин)

Теоретична частина. Ознайомлення з голосовими засобами музичної виразності. Поняття «мелодія», «фраза», «мотив». Поняття тривалості нот і пауз (четвертні, восьмі, шістнадцяті). Основні вимоги до акомпанементу. Основні динамічні відтінки. Поняття «інтервал». Музичний розмір: постійний, змінний. Основні музичні темпи. Основні характеристики музичного твору. Стилі та напрямки естрадної музики, їхні основні характеристики.

Практична робота:

- визначення на слух ладу, характеру побудови, мотивів, фраз, періодів, розміру музичного твору;
- визначення на слух і відтворення голосом у заданій тональності звуків, інтервалів, акордів із трьох-чотирьох звуків;
- визначення на слух і відтворення голосом простих гармонічних зв'язок (T-S-D-T та ін.);
- визначення на слух стилю естрадної музики;

- імпровізація простих мелодій;
- сольфеджування;
- ритмічні вправи з використанням пройдених ритмічних груп;
- спів музичних вправ (на слух, по руці, напам'ять);
- спів дво- та триголосних вправ.

4. Елементи хореографії (14 годин)

Теоретична частина. Значення рухів, жестів, пластики у створенні образу музичного твору.

Практична частина. Робота над пластикою рухів, вправи на розвиток правильної постави та сценічної ходи. Оволодіння навичками нескладних хореографічних рухів у поєднанні з вокальним виконанням. Робота з мікрофоном під час виконання танцювальних рухів.

5. Український музичний фольклор та його жанри (22 години)

Теоретична частина. Введення дітей у чарівний світ українського фольклору. Напрямки вокального жанру: побутові, жартівливі, колискові, історичні та інші пісні. Вивчення пісень календарного циклу: зимового, весняного.

Практична частина. Вивчення нескладних народних пісень з невеликим співочим діапазоном «Ой на горі жито», «Ми маленькі дударі», «Щебетала пташечка», «Ой прийшла весна», «Не щебечи соловейку» та ін. Робота над народною манерою виконання, артикуляцією. Виконання народних пісень у поєднанні з рухами.

6. Концертна діяльність (18 годин)

Підготовка до концертних виступів. Участь у концертних виступах колективу. Участь у конкурсах та фестивалях.

7. Виховна робота (6 годин)

Участь вихованців у проведенні музичних конкурсів, ігор і вікторин, екскурсій. Святкування Дня вчителя, Різдвяних свят, Днів іменинника тощо. Відвідування театру та перегляд концертних програм.

8. Підсумкове заняття (2 години)

Аналіз виконаної роботи за рік, повторення музичного матеріалу. Підсумковий концерт. Відзначення кращих виконавців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- принципи композиційної побудови твору;
- музичні терміни італійською мовою;
- правила поведінки на сцені;
- правила роботи з мікрофоном.

Вихованці мають вміти:

- виконувати округле звуковибудування;
- чисто інтонувати мелодію;
- тримати партію в ансамблевому звучанні;
- робити аналіз класичного твору.

Вихованці мають набути досвід:

- яскравого розкриття образу пісні;
- багатоголосного виконання;
- утримування тональності без супроводу інструмента.

**Навчально-тематичний план для сольного співу
основний рівень, III-V рік навчання**

№	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні заняття	практичні заняття
1.	Вокальні вправи для розвитку голосового апарату	10	-	10
2.	Робота над репертуаром	19	2	17
3.	Сценічна майстерність	9	1	8
4.	Підсумкове заняття	1	-	1
Разом		39	3	36

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вокальні вправи для розвитку голосового апарату (10 годин)

Практична робота. Вправи на розширення співочого діапазону. Вправи на розвиток тембральної звучності, на вміння поєднувати головний і грудний регістри (виконання перехідних звуків, плавність переходу з одного регістру в інший).

2. Робота над репертуаром (19 годин)

Практична робота. Вивчення музичних творів, повне розкриття художнього образу, характеру. Спів творів а-капела з дотриманням тональності.

3. Сценічна майстерність (9 годин)

Практична робота. Власне бачення образу музичного твору, використання індивідуальних особливостей при створенні образу за допомогою міміки, жестів, пластики, рухів. Робота з мікрофоном.

4. Підсумкове заняття (1 година)

Підведення підсумків навчального року. Участь кращих вихованців у звітному концерті колективу.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Соліст має знати:

- принципи композиційної побудови твору;
- музичні терміни італійською мовою;
- правила роботи з мікрофоном.

Соліст має вміти:

- точно інтонувати складні за темпом та ритмом розвиваючі вправи;
- поєднувати головний та грудний регістри;
- виконувати музичні твори в характері;
- працювати з мікрофоном.

Соліст має набути досвід:

- високопрофесійного виконання музичного твору;
- роботи на сцені;
- вибору твору для власного виконання виходячи з особистих даних.

1. Вступні завдання (2 години)

Ознайомлення з програмою, завданнями, формами роботи. Вступне музичне заняття.

2. Тисячелітній український спів (2 години)

Тисячелітній український спів – це не тільки музика, це історія, це і культура, це і духовність. Це єдиний спосіб спілкування українців між собою та з Богом.

Український спів – це не тільки музика, це історія, це і культура, це і духовність. Це єдиний спосіб спілкування українців між собою та з Богом.

Український спів – це не тільки музика, це історія, це і культура, це і духовність. Це єдиний спосіб спілкування українців між собою та з Богом.

Український спів – це не тільки музика, це історія, це і культура, це і духовність. Це єдиний спосіб спілкування українців між собою та з Богом.

Український спів – це не тільки музика, це історія, це і культура, це і духовність. Це єдиний спосіб спілкування українців між собою та з Богом.

Вищий рівень, шостий–восьмий рік навчання

Навчально-тематичний план для вокального ансамблю вищий рівень, VI – VIII рік навчання

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні знання	практичні заняття
1.	Вступне заняття	2	2	-
2.	Пісня як музичний твір	20	10	10
3.	Пісня як вокальний твір:	142	38	104
	- мистецтво співу;	38	8	30
	- співоче звукоутворення;	40	10	30
	- удосконалення виконавських навичок	64	20	44
4.	Сценічний образ	38	10	28
5.	Екскурсії, конкурси, свята	12	-	12
6.	Підсумкове заняття	2	-	2
Разом		216	60	156

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 години)

Ознайомлення з темами занять, розкладом і формами проведення. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Естрада як один із основних видів музичного виконавства.

2. Пісня як музичний твір (20 годин)

Теоретична частина. Фізика звуку. Висота (частота коливань): голосовий діапазон, слуховий діапазон, ультразвук, інфразвук. Сила (амплітуда коливань): нижній і верхній порогови чутливості, больовий поріг. Динамічність. Тривалість. Тембр. Музичний слух. Відчуття ритму. Музична пам'ять. Емоційність музики. Механізм звукоутворення в природі. Біологія звуку: діафрагма, легені, трахеї, бронхи, ребра, м'язи, гортань, голосові щілини. Друга сигнальна система. Артикуляційний апарат (гортань, рот, губи, зуби, язик, щелепи, верхнє та нижнє піднебіння). Уявлення про характер музичного твору. Засоби музичної виразності як чинники створення музичного образу: мелодія, гармонія, фактура, ритм, динаміка, темп, тембр. Уявлення про тривалість, такт, музичні розміри (2/4, 3/4, 4/4). Різні види синкоп. Будова твору: вступ, викладення теми, розвиток, кульмінація, реприза, кода. Види кульмінацій та їх значення. Основні музичні форми.

Практична робота. Аналіз творів класики, сучасної камерної та естрадної музики з точки зору засобів музичної виразності, мелодійної лінії форм, кульмінації та створення художнього образу в цілому.

3. Пісня як вокальний твір (142 години)

Мистецтво співу (38 годин)

Теоретична частина. Поглиблення знань вихованців з вокального естрадного мистецтва, основними співочими навичками, гігієною та збереженням голосу. Голосові реєстри. Співочі установки. Мистецтво співу - мистецтво дихання. Співвідношення вдиху та видиху залежно від характеру музики, довжини музичної фрази. Атака звуку: тверда (жорстка), м'яка та придихальна. Мобілізація всього артикуляційного апарата.

Практична робота:

- оволодіння навичками нижньореберного дихання;
- вправи на дихання на одному звуці з поступовим збільшенням його тривалості та інші вправи;
- оволодіння навичками твердої та м'якої атаки голосу.

Співоче звукоутворення (40 год.)

Теоретична частина. Вивчення механізму співочого звукоутворення. Опора та співочі відчуття. Координація між силами підв'язкового та надв'язкового тиску. Роль гортані. Вирівнювання реєстрів. Зміцнення середньої та нижньої частини діапазону голосу. Вироблення співочого звукочастотного вібрatto. Роль артикуляційного апарата у вокалізації та округленні голосних.

Практична робота:

- вирівнювання голосних при співі вправ на «і-е-а-о-у» в поєднанні з різними приголосними, а також вирівнювання та округлення їх у конкретних вокальних творах;
- робота над розширенням динамічного діапазону;
- робота над розширенням звуковисотного діапазону;
- робота над якістю звуку.

Удосконалення виконавських навичок (64 години)

Теоретична частина. Послідовність удосконалення виконавських навичок:

- а) ознайомлення з вокальною партією (програвання або сольфеджування) та її спів за вербальним і музичним текстами;
- б) аналіз і корекція дихання, вступів, фразування; позначення моментів вступів і взяття дихання в нотному та літературному текстах;
- в) спів у русі;
- г) процес вживання в художній образ, координація дій. Слуховий контроль. Виховання свідомого ставлення до співу. Розвиток вокального слуху. Звуковий баланс між виконавцем вокальної партії та акомпанементом.

Практична робота:

- спів нефорсованим голосом на зручних позиціях;
- спів нефорсованим голосом на незручних позиціях;
- знайомство з елементами джазового співу;
- виконання вправ і фрагментів творів із використанням різних вокальних прийомів.

4. Сценічний образ (38 годин)

Теоретична частина. Особливості сценічної уяви. Сценічна дія як дія в певних умовах. Сценічна умовність як художня вигадка. Цілеспрямованість, доцільність,

логіка та послідовність, достовірність, оригінальність - найважливіші ознаки сценічної дії. Художній образ і його реалізація. Зовнішній вигляд виконавця. Імідж. Історія розвитку сценічного костюма. Відмінність сценічного костюма від побутового та святкового. Дитячий костюм. Декоративна косметика. Мода.

Практична робота:

- вправи на пластику рук, ніг;
- постановка мими та жестів;
- вправи на вокально-рухливу координацію;
- підпорядкування руху характеру музики й тексту;
- імітація звуків тварин;
- голосове та дійове обігрування казок про тварин;
- вправи на уяву;
- етюди-імпронізації в запропонованих умовах (дія в умовах вигадки, дія з певними предметами);
- вправи на розвиток образних уявлень;
- робота з мікрофоном та звукопідсилювальною апаратурою.

5. Екскурсії, конкурси, свята (12 годин)

Участь вихованців у проведенні музичних конкурсів і фестивалів, музичних ігор і вікторин, екскурсій. Проведення зустрічей із учасниками інших творчих колективів. Проведення благодійних виступів для соціально-незахищених верств населення. Святкування Дня знань, Дня вчителя, Різдвяних свят, Дня музики, Днів іменинника тощо. Відвідування театрів і перегляд естрадних концертних програм. Зустрічі з естрадними композиторами та виконавцями.

6. Підсумкове заняття (2 години)

Звітний концерт колективу.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- будову пісні як музично-вокального та літературного твору;
- основи вокального естрадного мистецтва;
- історію розвитку сценічного костюма, мати уявлення про декоративну косметику та імідж співака;
- базові терміни та теоретичні поняття музичної грамоти та вокально-ансамблевого співу;
- музичні жанри, стилі творів;
- основи сценічної культури;
- прийоми створення музичного образу засобами вокально-ансамблевого виконавства;
- професійні вимоги до учасника вокального ансамблю.

Вихованці мають вміти:

- виконувати вокальні твори в різних манерах (академічній, естрадній, народній);
- орієнтуватися в сфері сучасної музики;

- застосовувати вокально-художні інтонації та засоби сценічної виразності;
- використовувати динамічні та тембральні можливості голосу;
- вільно застосовувати всі види дихання;
- виконувати вокальні твори а-капела;
- відчувати та передавати стиль твору засобами вокального виконавства;
- користуватися звукозаписувальною апаратурою та мікрофонами;
- колективно співпрацювати.

Вихованці мають набути досвід:

- використання набутих знань та вмінь у процесі самостійної діяльності;
- висловлювання особистого ставлення до музичних творів, аргументування власних думок, суджень, оцінок;
- розуміння зв'язків музики з іншими видами мистецтва, з природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.

Навчально-тематичний план для сольного співу вищий рівень, VI – VIII рік навчання

№	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні заняття	практичні заняття
1.	Вокальні вправи для розвитку голосового апарату	10	-	10
2.	Робота над репертуаром	19	2	17
3.	Робота над сценічним образом	9	1	8
4.	Підсумкове заняття	1	-	1
Разом		39	3	36

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вокальні вправи для розвитку голосового апарату (10 годин)

Практична частина. Удосконалення майстерності виконання складних вокально-тренувальних вправ, гнучкість голосу, динамічна та емоційна тактика голосоутворення, поліпшення вібрато, співучості голосу, а також розкритості співочого процесу.

Робота над репертуаром (19 годин)

Практична частина. Художнє виконання, глибоке розкриття змісту творів із застосуванням навичок та вмінь вокальної майстерності.

3. Робота над сценічним образом (10 год.)

Практична частина. Робота над створенням повного та завершеного сценічного образу на сцені. Робота над хореографічними рухами, пластикою, образом музичного твору.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Соліст має знати:

- базові терміни та теоретичні поняття музичної грамоти;
- музичні жанри, стилі творів;
- основи сценічної культури;
- професійні вимоги до вокаліста.

Соліст має вміти:

- застосовувати перехідні регістри та резонатори;
- виконувати сольні твори у музичному супроводі та а-капела;
- виконувати вокальні твори із застосуванням всіх прийомів набутих за час навчання.

Соліст має набутти досвід:

- роботи на сцені;
- поводження з мікрофоном;
- вибору твору для сольного виконання;
- професійного та яскравого виступу перед глядачем.

ОРИЄНТАЦІЙНИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ КОЛЕКТИВУ

Основне обладнання	Кількість, шт.
Музичні інструменти	
Синтезатор з електричним звуком	1
Фортепіано	1
Апаратура	
Апаратура для концертного освітлення	За необхідністю
Апаратура для микширу та запису фонограм	За необхідністю
Акустичні системи	8
Відеокамери	1
Мікрофон кабельний	4
Мікрофонні радіосистеми	7
Підсилювач звуку	1
Програваць компакт дисків	1
Програваць міні дисків	1
Процесор звукових ефектів	1
Пульс мікшерний	1
Радіомонітор	8
Тюнер	1
Шнури, кабелі, штекери, електрошнурові подовжувачі	За необхідністю
Прилади	
Годинник	1
Навчально-методичні засоби	
Музичні словники	За необхідністю
Науково-популярна і довідникова література з естрадного мистецтва	Те ж
Нотні пісенні збірники (партитура і голоси)	—
Підручники з музичної грамоти, сольфеджіо, вокалу	—
Таблиці та плакати	—
Допоміжні засоби	
Зошити для нот за необхідністю. Зошити для запису пісенних текстів і мелодій	Те ж
Одяг	
Тренувальні та концертні костюми, взуття	За необхідністю

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII.
2. Закон України «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 № 1841-III зі змінами і доповненнями.
3. Концепція позашкільної освіти, розроблена за грантом Президента України згідно з розпорядженням Президента України від 29.05.2017р №114/2017-рп на наукове дослідження «Розроблення сучасної концепції позашкільної освіти в умовах децентралізації».
4. Лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 05.06.2013 № 14.1/10-1685 «Про методичні рекомендації щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти».
5. Положення про позашкільний навчальний заклад // Інф. зб. МОН України, 1994, № 9.
6. Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах (Наказ МОН України від 11.08.2004 № 651).
7. Антоник В.Г. Покликання голосу / Навч. Посібник / К.: Українська ідея, 2000.
8. Белованова М.Е. Уроки музики для дітей. Донотный период / М.: 2013.
9. Бондаренко Л. Ритміка і танець / К.: 1972.
10. Вербицький В.В. Теоретико-методологічні засади формування практичного розуму інтелектуального учня / Теоретико-методологічні основи виховання творчої особистості учнів в умовах позашкільних навчальних закладів : зб. матеріалів наук.-практ. конф. / Кол. авт. – К.: 2006.
11. Гонтаренко Н.Б. Сольний спів / Н.Б. Гонтаренко // Р-на-Д.: Фенікс, 2006.
12. Грінченко М. Історія української музики / К.: 2010.
13. Далецький О.В. Вокальна підготовка / М., 2003.
14. Давыдова Е. В. Методика преподавания сольфеджіо / М.: 1986.
15. Драбчук Ю. Уроки вокалу / К.: 2010.
16. Духовна Є. П. Охорона дитячого голосу / К.: Радянська школа, 1974.
17. Маркотенко І.В. Педагог-вокаліст / І.В. Маркотенко, В.П. Голубев // К.: Муз. Укр., 1979.
18. Пехота О.М. Особистісно орієнтована освіта і технології // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, корективи / К., 2000.
19. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі/ Т.: Навч. кн. Богдан, 2001.
20. Русова С. Позашкільна освіта. Засоби її проведення / С. Русова // К.: Дзвін, 1918.
21. Шацька В. Н. Музично-естетичне виховання дітей та юнацтва / М.: Педагогіка, 1975.
22. Хрестоматія з курсу вокального ансамблю. Зошит 2/уклад. А.Скульській //М., 1983.

Премієровано та
променуратано
26 (двадцять шість стор.)
сторінок
Додаток 2 НВР ОБХТ
Зустріч з: *[Signature]*

